

**การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม
School – Based Management Affecting to Effectiveness of Academic
Administration of School under Samutsongkhram Primary
Educational Service Area Office**

กาญจนา อาทะกุล^{1*}

Kanchana Artayakul^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา ปีการศึกษา 2553 จำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักการบริหารตนเอง อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล และด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน อยู่ในอันดับต่ำสุด

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในอันดับต่ำสุด

¹ นิสิตบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹ Graduated student, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Muang, Phetchaburi 76000, Thailand.

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Corresponding author, e-mail): naatayakul@hotmail.com

3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในภาพรวมมี 3 ด้าน คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการมีส่วนร่วมและด้านการบริหารตนเอง โดยร่วมกันส่งผลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 มีประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 73.5 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย เท่ากับ 0.110

คำสำคัญ: การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, ประสิทธิภาพ, งานวิชาการ

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the school – based management of school 2) to study the effectiveness of academic administration of school, and 3) to study the school – based management affecting to effectiveness of academic administration of school under Samutsongkhram Primary Educational Service Area Office. The samples were administrators, teachers and school board in academic year 2010 amount 315 informants. The instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson’s product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The results of research were as follows:

1. The school–based management of school as a whole and each item were at high level. by the self – management was at the highest level, followed by the check and balance and return power to people was the lowest level.

2. The effectiveness of academic administration of school as a whole and each item were at high level by the school’s curriculum development was at the highest level, followed by the learning process development and educational supervision was at the lowest level.

3. The school–based management affecting to effectiveness of academic administration of school under Samutsongkhram Primary Educational Service Area Office, there were three aspects consisted check and balance, participation and self – management affected with the statistical significance level at .01, the efficiency in predicting at 73.5 and the standard deviation predicting at 0.110

Key words: school – based management, effectiveness, academic

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาคนตลอดชีวิต จึงเป็นเรื่องของทุกคนทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคนและคุณภาพของคน โดยเห็นว่าคนเป็นเหตุ ปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ คน

ซึ่งเป็นหน่วยเล็ก ๆ ที่สุดของสังคม มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และพื้นฐานสร้างพลังครอบครัว ชุมชนและสังคม และการพัฒนาประเทศโดยรวม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็น

ไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาค้นคว้า ในสังคมได้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง จากการกระจายอำนาจดังกล่าว ถือเป็นกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปยังหน่วยงานระดับปฏิบัติ อันได้แก่ สถานศึกษา โดยรูปแบบของการบริหารและการจัดการศึกษา จัดเป็นรูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่เรียกว่า การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบของการใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงมุ่งเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรงจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา

มาตรา 40 ระบุว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบการบริหารและจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านจากกระทรวง ได้แก่ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาและจากข้อกำหนดดังกล่าว สถานศึกษาหรือโรงเรียนจึงมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษามาตรฐานการศึกษาชาติ ขณะเดียวกันก็ต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องกำหนดเป้าหมายของตนเองในการพัฒนา

จากมาตรา 39 และมาตรา 40 เป็นไปตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง เป็นแนวคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงาน ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและบริหารในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา เชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดเกิดจากการตัดสินใจของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดและมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด (อุทัย, 2542 อ้างถึง Wohlstetter, 1995)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานถือเป็นการปฏิรูปการศึกษา ที่มุ่งเน้นคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน มีอิสระในการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชนในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีความยืดหยุ่นมากขึ้นและมีผลผลิตดีขึ้น (อุทัย, 2543 อ้างถึง Cheng, 1996)

ปัจจุบันสถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) มีการกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยถือว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลัก ซึ่งมีขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องคือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปีการศึกษา 2552 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามได้ดำเนินการทดสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประกันคุณภาพผู้เรียน (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 84 โรงเรียน นักเรียน 1,918 คน ใน 3 รายวิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัย มีคะแนนเฉลี่ย 3 วิชา

ร้อยละ 50.62 ส่วนข้อสอบอัตนัย สอบในวิชาทักษะการเขียน การอ่านและการคิดคำนวณ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.64

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ พื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2552 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 85 โรงเรียนและมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 27 โรงเรียน ทดสอบ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีผลการทดสอบดังนี้ คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดสูงกว่าระดับประเทศ 7 วิชา ยกเว้นคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษที่ต่ำกว่าอยู่ 0.17 ส่วนผลการทดสอบของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัดเมื่อเปรียบเทียบกับระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ 6 วิชา และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ 2 วิชา คือ วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.41 และวิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 0.18

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2552 เกือบทุกกลุ่มสาระที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงกว่าระดับประเทศ แต่ก็ยังอยู่เกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพงานด้านวิชาการของสถานศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร งานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศ

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาที่ใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management) ว่าถ้าสถานศึกษาใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนี้แล้ว จะส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

นั้นหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2553 ผู้บริหาร 76 คน ครู 915 คน และกรรมการสถานศึกษาจำนวน 750 คน รวม 1,741 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 315 คน ด้วยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบให้เลือกตอบ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มี 5 ด้าน จำนวน 27 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม 7 ด้าน จำนวน 35 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการใช้สถิติค่าความถี่ร้อยละ

2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการบริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ ด้านหลักการบริหารตนเอง ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจและด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล (X_5) ด้านการมีส่วนร่วม (X_2) และด้านการบริหารตนเอง (X_4) ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวม (Y_{tot}) ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ และในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.944 + 0.411X_5 + 0.182X_2 + 0.166X_4$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.493X_5 + 0.248X_2 + 0.195X_4$$

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวม (Y_{tot}) เท่ากับ 0.857 ประสิทธิภาพในการทำนายคิดเป็นร้อยละ 73.5 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย เท่ากับ 0.110

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันสถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจ หน้าที่จากส่วนกลางมายังสถานศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะมาตรา 39 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้มีความคล่องตัว มีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป จึงทำให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทุกแห่งสามารถบริหารสถานศึกษาโดยใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ สุนิจจา (2546) ได้

ศึกษาวิจัย เรื่องความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการบริหารด้านการบริหารด้วยตนเอง ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจ และด้านคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชนอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นอย่างดีและมีทักษะการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่ดี มีความคล่องตัวและมีอิสระในการตัดสินใจ คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานซึ่งส่งผลให้การบริหารมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ นับว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริงทำให้ระดับการบริหารของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถชัย (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ของสถานศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพิศ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านด้วยเช่นกัน

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลจนมีระดับคุณภาพงานในระดับมากได้

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงครามทุกแห่งได้เห็นความสำคัญของการบริหารงานด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษา มุ่งเน้นจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถตามจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

มาตรา 6 คือ พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการโดยตรงในการบริหารงานทั้ง 4 งาน โดยการบริหารงานด้านวิชาการนั้นสถานศึกษาสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลากหลาย ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการบริหารงานด้านวิชาการจนเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิระพงษ์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กระสินธุ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่าประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลและด้านการมีส่วนร่วม ที่ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยในภาพ

รวมดูจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.857 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ของการส่งผลในระดับที่สูงมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของประสิทธิผลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 3 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.644 - 0.797 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ของการส่งผลในระดับสูงทุกด้านด้วยเช่นกัน

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิผลได้นั้น สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้หลักการบริหารด้านการบริหารตนเอง ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลและด้านการมีส่วนร่วม โดยสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นอย่างดีและมีทักษะการบริหารจัดการภายใน มีความคล่องตัวและมีอิสระในการตัดสินใจ คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทำหน้าที่กำกับส่งเสริม สนับสนุนการทำงานทำให้การทำงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้การบริหารของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวคิดการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นกิจกรรมของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากขึ้นด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็น

ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการได้อย่างมีคุณภาพ

จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอีก 2 ด้าน คือ หลักการกระจายอำนาจและหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชนไม่ได้ร่วมส่งผลโดยตรงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการกระจายอำนาจการบริหารโดยให้ผู้ใช้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการบริหารจัดการ โดยได้รับการแต่งตั้ง กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล ส่วนตัวแปรด้านการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน มีความสัมพันธ์กับด้านการบริหารตนเองและด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกแห่งมีอิสระในการบริหารจัดการจึงเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษามาทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งตรวจสอบการดำเนินการของสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ให้มีความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุณีจจา (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ความพร้อมในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการกระจายอำนาจและด้านการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ที่อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรทัย (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จันทบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารด้านการกระจายอำนาจและด้านการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชนเป็น 2 ลำดับสุดท้ายที่ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลของการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรต้นพบว่า ตัวแปรด้านการกระจายอำนาจมีความสัมพันธ์กับด้านการมีส่วนร่วมและการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชนค่อนข้างสูง

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3 ด้านเท่านั้น คือ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารตนเอง ที่ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษามีจุดเด่นด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพดีอยู่แล้ว โดยเฉพาะด้านหลักการบริหารตนเอง ถ้าหากสถานศึกษาจัดให้มีแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และดำเนินการตามแผน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม

ประเมินผลการดำเนินงาน บริหารโดยใช้หลัก
ธรรมาภิบาล รวมทั้งระดมและสร้างเครือข่าย
ทรัพยากรทางการศึกษามาใช้ให้คุ้มค่าและเกิด
ประโยชน์สูงสุด จะทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพ
สูงขึ้น ในส่วนที่ต้องพัฒนาสถานศึกษาต้องส่งเสริม
จัดให้มีการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนัก
ในความเป็นเจ้าของสถานศึกษาในชุมชน มีคณะ
กรรมการจากตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความรู้ ความ
สามารถ เข้ามามีบทบาท ทำหน้าที่ในการกำกับ
ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ
ให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนนับว่าเป็นการคืน
อำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชนได้อย่างแท้จริง

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทตรสงคราม
พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษามี
จุดเด่นด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล
คืออยู่แล้วโดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตรสถาน
ศึกษา หากสถานศึกษามีการส่งเสริม ให้ทุกฝ่ายที่
มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันประเมินผลการใช้หลักสูตร
สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนและ
ช่วยเหลือครูในโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
รูปแบบตามหลักการบริหารงานวิชาการจะทำให้
การนำหลักสูตรไปใช้มีประสิทธิภาพและเป็น
แนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จะพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
มากยิ่งขึ้น ในส่วนที่ต้องพัฒนาสถานศึกษาควร
ผลักดันและส่งเสริมให้ครูได้มีการผลิต พัฒนา
จัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาแหล่งเรียนรู้
และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งเรียนรู้ต่อ
ไป และสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ
และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การนิเทศการศึกษา
ผู้บริหารต้องกำหนดให้ชัดเจนในระบบการนิเทศ
งานวิชาการ มีการติดตามและประเมินผลอย่าง
ต่อเนื่อง จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์
ภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่าย
การนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
ต่อไป

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การบริหารโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐาน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารตนเอง
ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลและด้านการมี
ส่วนร่วมที่ร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร
งานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมและราย
ด้านอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย
ครั้งนี้ คือ สถานศึกษาจะบริหารงานวิชาการให้มี
ประสิทธิผลในทุกด้าน จะต้องบริหารจัดการโดย
ใช้หลักการบริหารด้านการบริหารตนเอง ด้านการ
ตรวจสอบและถ่วงดุล และด้านการมีส่วนร่วมมา
ใช้ นอกจากนี้ควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้
หลักการกระจายอำนาจและหลักการคืนอำนาจ
จัดการศึกษาให้ประชาชนให้เป็นรูปธรรมอย่าง
ชัดเจน

ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา ผู้สนับสนุนการ
ศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน
จังหวัดสมุทรสงคราม ควรนำผลการวิจัยที่ได้ใน
ครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนที่จะ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัดต่อไป เนื่องจาก
งานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่
จะต้องให้ความสำคัญและถ้ามีประสิทธิผลของ
งานเป็นที่ประจักษ์ ก็จะทำให้สถานศึกษาซึ่งเป็น
หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา
นั้นมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ สร้าง

ความมั่นใจให้กับประชาชนที่จะส่งบุตรหลานให้เข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. **คู่มือบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, กรุงเทพฯ.

กระสินธุ์ ดงจิน. 2552. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

พีระพงษ์ เผ่าภูไทย. 2551. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุนิจจา ทัพศาสตร์. 2546. การศึกษาความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สมพิศ ใช้เฮ็ง. 2549. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรทัย ริมศิริ. 2547. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2542. รายงานการวิจัย การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร. อ้างถึง Wohlstetter, P. 1995. Getting School-based Management Right: What Works and What Doesn't. *Phi Delta Kappan* 77(1): 22-24.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2543. การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. โรงพิมพ์คุรุสภา, กรุงเทพมหานคร. อ้างถึง Cheng, C. Y. 1996. *School Effectiveness and School-based Management : A Mechanism for Development*. The Falmer Press, Washiton, D. C.